

กุศลธรรมทานนี้
ขอน้อมถวายเป็นพระราชกุศลแด่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษา
ขอพระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน

คำปรารภ

สิ่งที่ต้องกล่าวไว้ในเบื้องต้นก็คือ หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือเล่มกะทัดรัดเต็มเปี่ยมไปด้วยธรรมชาติเฉพาะที่เป็นสาระสำคัญเท่านั้น ขอรับรองว่าญาติโยมชาวไต (ไทยใหญ่) จะยังไม่เคยเห็นไม่เคยอ่านที่ไหนมาก่อนเลยเป็นแน่ หนังสือเล่มใหญ่ที่มีหน้ามากมายนั้น ใช้น่าจะเกิดประโยชน์อย่างมากมายก็หาไม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับสาระของหนังสือต่างหากที่เป็นสิ่งสำคัญ หากหนังสือที่มีสาระ ไม่จำเป็นต้องเป็นเล่มใหญ่โตก็มีประโยชน์ต่อผู้คนอย่างมหาศาล หนังสือเล่มโต แต่สาระน้อยทั้งไม่สามารถบ่งบอกถึงประโยชน์ที่จะนำไปใช้ให้เกิดมรรคเกิดผลนั้น ไม่เรียกว่าหนังสือเล่มโต ที่ว่าหนังสือเล่มโตนั้นน่าจะเรียกตามสาระประโยชน์ที่มีอยู่อย่างมากมายนั้น น่าจะถูกต้องกว่า หนังสือภาษาไตโดยทั่วไปนั้นจะเป็นการแปลจากภาษาพม่าเป็นส่วนใหญ่นั่น ส่วนหนังสือที่เขียนจากประสบการณ์โดยตรงของผู้เขียนนั้น ยังไม่เคยพบเห็นมาก่อน หนังสือที่พบส่วนใหญ่ไม่ตรงกับความเป็นจริง เช่น ผู้ต้องการปลากลับแนะนำให้ไปหาบนดอย ผู้ต้องการแก้งวงกลับแนะนำให้ไปหาในน้ำ ผู้ต้องการพระนิพพานกลับแนะนำให้ไปหาที่บัญญัติ หลวงพ่อได้ประพฤติปฏิบัติตามแนวทางนั้นมามากต่อมากแล้ว ที่จริงแล้ว น้ำนมวัวเกิดจากเต้านมวัว กลับแนะนำกันให้ไปรีดเอาที่เขาวัว หางวัว และหูวัว เพราะทำผิดอย่างนี้จึงมิได้ลิ้มรสแห่งน้ำนมวัวที่แท้จริง นิพพานเกิดที่ปรมาตถ์ กลับให้ไปเอาที่บัญญัติ เปรียบเสมือนการรีดนมจากเขาวัวนั่นเอง จึงขอเน้นตรงนี้เลยว่า ใช้นบัญญัติ หาบัญญัติ เห็นบัญญัติ ใบบัญญัติ เป็นบัญญัติ ทำอย่างนี้ไม่ได้มรรคผล

ได้เพียงโลกียฉานเท่านั้น ใช้ปรมัตถ์ หาปรมัตถ์ เห็นปรมัตถ์
ได้ปรมัตถ์ เป็นปรมัตถ์ ทำอย่างนี้จึงจะได้มรรคผลเป็นพระอริยะ
เรื่องบัญญัติกับปรมัตถ์นี้จะกล่าวอธิบายถึงรายละเอียดในเล่ม

ตัวหนังสือกับธรรมะทั้งสองสิ่งนี้มีใช้สิ่งเดียวกัน ธรรมะ
มีอยู่ในตัวของสัตว์มนุษย์และเทวดา แต่ตัวหนังสือก็มีแต่ในหนังสือ
เท่านั้น ตัวหนังสือที่สามารถบ่งบอกถึงสภาวะธรรมที่มีอยู่จริงนั้น
จึงเรียกได้ว่าเป็นหนังสือธรรมะ ผู้เขียนเคยประสบกับตัวเองมาแล้ว
เมื่อก่อนมีหนังสือธรรมะภาษาไทยเล่มหนึ่งว่าด้วยเรื่อง "สร้างลง 6 รูป
เมืองกึ่ง (บวชลูกแก้ว 6 รูปเมืองกึ่ง)" ทุกครั้งที่มีการอ่านในงาน อาจารย์
(จเว) ผู้อ่านจะเป็นผู้นำพุทธบริษัทที่มาในงานนั้น กราบไหว้บูชาก่อน
เสมอ หลังอ่านจบก็กล่าวสาธุการพร้อมกัน ทำอย่างนี้เสมอมา
อย่างนี้เรียกว่า "ไม่รู้เรื่องน้ำแล้วทำตัวเป็นคน หาปลา
ไม่รู้เรื่องป่าแล้วทำตัวเป็นนายพรานล่าสัตว์" ผู้เขียนเอง
ก็เคยประพาศิตินเช่นนี้มาก่อน กล่าวคือ เคยเป็นอาจารย์สอน
วิปัสสนากรรมฐานที่วัดดอยแสง บ้านเปียงหลวง อำเภอ
เวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นระยะเวลา 15-16 ปี
ทั้งที่ตนเองไม่เห็น มรรคผลนิพพานกลับสอนและแนะนำให้
คนอื่นไปสู่มรรคผล นิพพาน เป็นคนตาบอดจูงคนตาบอด
ไม่รู้ไม่เห็นทาง กลับทำตัว เป็นผู้นำทางแล้วเดินไปโดย
ไม่รู้จุดหมาย ตั้งแต่ผู้เขียนอายุ 13 ปีจนถึง 76 ปี ก็สอน
และแนะนำให้พรญาติโยมมาโดยตลอดว่าให้ได้ บรรลุถึงมรรคผล
นิพพาน ทั้งที่ตนเองก็ไม่ว่ารู้ว่านิพพาน คืออะไร อยู่ที่ไหน ดินะ
ที่ไม่มีคนถามว่าท่านเทศนาและอวยพรให้ข้าพเจ้า ทั้งหลาย
บรรลุถึงพระนิพพาน แล้วนิพพานนะเป็นยังไง อยู่ที่ไหน

จะไปได้เมื่อไร ทำยังไงจะไปถึงได้ จะไปได้ด้วยอะไร จะไปกับใคร หากคำถามดังกล่าวนี้ประดังเข้ามา คงไม่มีคำตอบ เพราะตนเองก็ไม่รู้ เหมือนกันได้แต่บอกไปอย่างนั้น ลักษณะดังกล่าวมานี้ ผู้เขียนเป็นอย่างนี้มาโดยตลอด ทั้งที่ตนเองทำอยู่พูดอยู่แต่ไม่รู้การทำงานอะไร ก็ตาม ทั้งที่ตนเองก็ไม่รู้กลับฝันทำฝันพูด นี่แหละเรียกว่าเป็นคนผิด อย่างชัดเจน คนที่เดินทางไป แต่ไม่เห็นทาง หรือไม่เห็นทางแต่เดินทาง ไป นี้เรียกว่าคนตาบอด คนที่ยกของไม่ขึ้น หรือไม่มีกำลังยกของ นั้นเรียกว่าคนไม่มีกำลัง เรื่องดังกล่าวมานี้ ผู้เขียนประสบกับตนเอง มาแล้วทั้งสิ้น

หนังสือ "ทางเดินสู่พระนิพพาน" นี้มีเนื้อความตรงกันข้าม กับเรื่องทีกล่าวมาแล้วทั้งหมด ผู้ที่อ่านและเข้าใจในหนังสือเล่มนี้ดี จะเป็นผู้ที่สามารถเข้าถึงพระนิพพานได้อย่างแน่นอน **อัมมรรคผลนิพพาน** นั้นมีได้อยู่ในป่า ภูเขา วัด หรือที่บ้านแต่อย่างใด **จิตเจตสิก รูปอยู่ที่ไหน มรรคผลนิพพานก็อยู่ที่นั่น** นี่แหละสิ่งที่ชอกกล่าวไว้เป็น เบื้องต้น

๓๐๕๕๐๐

(หลวงพ่อดี วิจิตตมฺโม)

สำนักวิปัสสนาภาวนาอนัตตาราม (ถ้ำวัว)

ต.เมืองนะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

คำนำ

หนังสือเล่มนี้มีใช้หนังสือเล่มที่ดีที่สุด แต่มีหนังสือเล่มนี้เล่มเดียวก็เพียงพอแล้วสำหรับผู้ประสงค์จะเข้าถึงพระนิพพาน หลายคนอาจไม่เข้าใจว่า "พระนิพพาน" มีความสำคัญต่อชีวิตของมนุษย์อย่างไร เหตุใดเจ้าชายสิทธัตถะจึงต้องสละราชสมบัติ ออกจากราชวังเพื่อไปแสวงหาพระนิพพาน โดยมีชีวิตเป็นเดิมพัน หลายคนอาจเข้าใจ แต่ไม่รู้ว่าวิธีการที่จะเข้าถึงพระนิพพานนั้น หรือจะปฏิบัติอย่างไรให้ได้ผลอย่างจริงจัง ความไม่เข้าใจ และความสับสนดังกล่าวนี้เป็นเหตุให้หลายคนถึงกับหมดอาลัยคิดน้อยใจอยู่ว่า "ตนเป็นคนมีบุญวาสนาน้อยบ้าง มีบารมีไม่ถึงบ้าง หรือนิพพานเป็นสิ่งที่สูงเกินไปบ้าง" เกิดมาพบคำสอนที่ดีแล้ว โอกาสที่จะได้รับของดีจึงจบสิ้นไปอย่างน่าเสียดาย

หลวงพ่อดี วิจิตรธรรมโม ในฐานะที่เคยประสบความหมดหวังเช่นเดียวกับหลาย ๆ ท่านดังกล่าวแล้วได้สังเกตเห็นประโยชน์อย่างมหาศาลที่จะพึงมีแก่ผู้ประสงค์เข้าถึงเป้าหมายที่แท้จริงของพระพุทธศาสนา จึงเขียนหนังสือ "ทางเดินสู่พระนิพพาน" ขึ้นมาเพื่อจุดประกายแห่งธรรมะให้ลูกศิษย์ขึ้นมาในจิตใจของชาวพุทธ โดยชี้ชัดถึงวิธีการปฏิบัติที่ได้มรรคผลนิพพานอย่างแท้จริงตามคำสอนที่ถูกต้องของพระพุทธเจ้า หลวงพ่อได้เขียนไว้อย่างชัดเจนว่า "พระนิพพานนี้ จะเดินไปทางไหน ไปอย่างไร ไปกับใคร จะถึงเมื่อไร เมื่อถึงแล้วจะมีผลอย่างไร" เป็นการแนะนำวิธีการปฏิบัติที่ทำแล้วได้ผล

เพื่อเข้าสู่ความเป็นชาวพุทธแท้ หรือเข้าถึงเป้าหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนา ความเข้มข้นอยู่ที่การเน้นให้เห็นว่า "พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งปัญญา" พระพุทธเจ้าทรงมอบ "ปัญญา" ไว้ให้แก่มวลมนุษยชาติ เพื่อเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงมรรคผล นิพพาน อันเป็นประโยชน์สูงสุดซึ่งมนุษย์คนหนึ่งที่เกิดมาควรจะได้รับ

การปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงมรรคผลนิพพาน หลวงพ่อได้แนะนำให้ใช้ปัญญานำหน้า กล่าวคือ "ปัญญา ศีล สมาธิ" ตามมรรคมงคล 8 ปัญญาในองค์มรรคนี้ก็คือ "วิปัสสนาภาวนา" นั่นเอง ซึ่งหมายถึง สัมมาทิฐิ (วิปัสสนา) สัมมาสังกัปปะ (ภาวนา) การปฏิบัติจึงเน้นไปที่ "การเจริญปัญญาสองประการ" ซึ่งเป็นเหตุแห่งการเข้าถึงพระนิพพาน (อนัตตา) เพราะปัญญาเป็นใหญ่ในกิจคือการเจริญมรรคผล ดังนั้นเมื่อปัญญาบริสุทธิ์แล้ว (เข้าถึงมรรคผล) ศีลและสมาธิก็บริสุทธิ์ขึ้นมาพร้อมกัน

ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ขอกล่าวไว้ในที่นี้ก็คือ การเทศนา สั่งสอนหรืองานเขียนของหลวงพ่อก็จะไม่ทิ้งหลักแห่งพระบาลี อันเป็นคำสอนของพระพุทธองค์เลย ทุกครั้งที่มีการเทศนา สนทนา หรือเขียนธรรมะจะมีการยกบาลีมาประกอบเป็นตัวอย่างเสมอ จะมีทั้งการแยกศัพท์ วิเคราะห์ศัพท์ให้เห็นอย่างชัดเจนแล้วอธิบายให้เห็นอย่างตรงไปตรงมา คำสอนจึงง่ายต่อการทำความเข้าใจ และการลงมือปฏิบัติ ดังที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้แล้ว

หลังจากที่ได้ไปปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อ หลวงพ่อก็ได้มอบหนังสือเล่มนี้ให้โดยกล่าวว่า "นี่คือกุญแจแห่งมรรคผลที่หลวงพ่อดี เทศน์สอนและอบรมอยู่ในหลายปีที่ผ่านมา ท่านมหาช่วยแปล และจัดพิมพ์ภาคภาษาไทยให้ด้วย" หนังสือดีมีประโยชน์อย่างใหญ่

หลวงตอวงการพระพุทธศาสนาและหายากอย่างนี้ ผู้แปลจึงน้อมรับ มาด้วยความเคารพ ยินดีที่จะได้ช่วยหลวงพ่ทำงานอันเป็นประโยชน์ ต่อพระพุทธศาสนา ธรรมที่หลวงพ่เขียนนี้มีความชัดเจนตรง ประเด็น และทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่ายเหมือนพลิกฝ่ามือ หลวงพ่ ได้ให้หลักการหรือแนวทางในการปฏิบัติธรรมที่ถูกต้อง ที่ทุกคน สามารถเข้าถึงได้โดยไมยาก หากมีความแน่วแนและเพียรทำจริง โดยเฉพาะในเรื่องการปฏิบัตินั้น หลวงพ่ได้นั้นเสมอว่า "การศึกษาไม่จำเป็นตองมาก แต่ตองให้เข้าใจหลักอย่างชัดเจน แล้วลงมือปฏิบัติให้ มาก มรรคผลไม่ต้องหวัง เพียงแต่ทำเหตุ"

หนังสือเล่มนี้จะสะกิดความคิดให้ผู้อ่านได้ทบทวนถึงความ เข้าใจพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะในหลักธรรมที่หลายคนไม่ค่อยพูด ถึง ไม่ใส่ใจหรือละเลยไป ทั้งที่เป็นหลักธรรมที่มีความสำคัญต่อ การปฏิบัติเพื่อเข้าถึงมรรคผล เมื่อได้อ่านจะยิ่งสร้างศรัทธาในการ ปฏิบัติมากยิ่งขึ้น และเมื่อลงมือปฏิบัติ ผลแห่งการปฏิบัติก็จะยิ่งเพิ่ม พูน ซึ่งจะส่งผลให้ชีวิตเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีพบกับสภาวะ และคุณค่าที่แท้จริงของชีวิต ผู้แปลมีความตั้งใจอย่างแน่วแนที่จะ ทำหนังสือที่มีคุณค่านี้ให้เกิดประโยชน์ต่อวงการพระพุทธศาสนา จึงพยายามให้ดีที่สุด หากแม้นว่ามีข้อผิดพลาดใดเกิดขึ้น ขอรับไว้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

อนุโมทนาแด่คณะศิษย์หลวงพ่ที่ได้เอาใจใส่ช่วยเป็นภาระ ตรวจทาน พระมหาหวมวด พระมหาสุวิสุทธิ สามเณรตุ่มคำ อาจารย์วีระ โยมนอຍ โยมสุปราณี โยมวันชัย โยมเล็ก โยมขวด โยมมณฑิรา รวมถึงคณะญาติโยมที่รวมเป็นเจ้าภาพจัดพิมพ์หนังสือ ทุกท่าน

พระมหาญาจันต์ ฐมฺมธโร

คำนิยม

ในช่วงเวลาของชีวิตที่ผ่านมา ผ่านช่วงเวลาที่สูงชัน ในวัยเด็กที่รับผิดชอบต่อการเรียนเป็นหลักโดยเรียนในสายวิทยาศาสตร์มาตลอด จนจบมหาวิทยาลัยและออกมาทำงานผ่านสุขผ่านทุกข์เรื่อยมาโดยคิดว่าเป็นเรื่องธรรมดาของชีวิต มีความตื่นตัวกับการเปลี่ยนแปลงของชีวิตและอยากรู้อยากเห็นตลอดเวลา ได้เห็นการเกิดและการตายมาตลอดการทำงาน โดยคิดว่าการเกิดคือการคลอดออกมาจากครรภ์มารดาแล้วหัวใจเต้นมีลมหายใจร้องไห้ได้ และการตายก็คือการที่หัวใจหยุดเต้น ไม่ได้รู้สึกอะไรมากกว่านี้ มีคนเคยถามว่าเสียใจไหมเวลาคนไข้ตาย มักจะตอบว่าถ้าได้พยายามช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถแล้วไม่เสียใจ แต่ก็มีบางครั้งที่น้ำตาไหลกับความเศร้าโศกของญาติผู้ตายบาง

เนื่องจากการเป็นพุทธศาสนิกชนโดยกำเนิด ได้เห็นแม่ชอบไปทำบุญที่วัดโดยจะได้ติดตามไปด้วย วันนั้นแม่จะมีความสุขและอิ่มเอิบใจอย่างมาก ทำให้มีความทรงจำที่ดีแต่หลังจากที่เรียนสูงขึ้นก็ไม่ได้ไปวัดเพื่อทำบุญอีก แต่ ณ วันหนึ่งเมื่ออย่างเข้าสู่ฤดูร้อนในปี พ.ศ. 2549 มีพระรูปหนึ่ง ผู้ที่เป็นเสมียนญาติสนิทเป็นกัลยาณมิตรตลอดเวลาที่ท่านบวชมาคอยหาหนังสือธรรมะมาให้อ่านแต่ก็ไม่เคยอ่านสักครั้งหนึ่ง ท่านมาบอกว่าให้ไปปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานกับหลวงพ่อดี เนื่องจากท่านได้ไปปฏิบัติมาแล้วและเป็นประโยชน์กับท่านอย่างมาก เกิดดวงตาเห็นธรรมจึงอยากให้ไปปฏิบัติดู หลังจากที่ได้รับปากกับท่านแล้วจึงได้วางแผนกลางวันแล้วไปทดลองปฏิบัติดูโดยในใจคิดว่าอยากลองนั่งสมาธิดูว่าจะเป็นอย่างไร เนื่องจากยังไม่เคยทำ

อย่างจริงจัง อย่างดีก็ 5-10 นาที 4-5 ครั้งในตลอดชีวิตที่ผ่านมา

แต่เมื่อเริ่มเข้ารับการอบรมในวันแรกก็ได้รับการสอนว่า คนเราเมื่อตายไปจะมีที่ไป 5 ทาง ไปอบายภูมิ กลับมาเกิดเป็นมนุษย์หรือเทวดา ไปเกิดในชั้นรูปพรหม หรือชั้นอรูปพรหมและเข้าสู่พระนิพพาน ขึ้นอยู่กับการประพฤติปฏิบัติของเรา นี่เป็นปฐมบทของความรู้ความเข้าใจในพุทธศาสนาเรื่องแรกที่ได้รับพร้อมกับคำถามมากมายในใจ ณ เวลานั้น แต่ในเวลาอีก 3 วันต่อมาได้เข้าใจเกี่ยวกับวิภวสังสารการเวียนว่ายตายเกิด อริยสัจ 4 ไตรลักษณ์ และมรรคมงคล 8 ชัดเจนมากขึ้นเป็นลำดับผ่านกระบวนการปฏิบัติวิปัสสนาโดยแผ่ดูและพิจารณาจากทุกข์ที่เกิดขึ้น ณ ปัจจุบัน แล้วทำให้เห็นและเข้าใจถึงสังขารการปรุงแต่งที่เกิดขึ้นทุกอย่างล้วนส่งผลเป็นอนิจจัง ทุกขัง และอนัตตา ตามกฎแห่งไตรลักษณ์

หลังจากการเข้ารับการอบรมวิปัสสนากรรมฐานในครั้งนี้ เกิดการเปลี่ยนแปลงของจิตใจครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิต มุมมองของการเกิดและการตายเปลี่ยนไป การเปลี่ยนแปลงของชีวิตมีเหตุและมีผล ตามเหตุและปัจจัยที่เกิดจากกรรมคือการกระทำของเราตั้งแต่อดีตชาติ เหตุในปัจจุบันชาติจะส่งผลถึงปัจจุบันและในอนาคตทั้งชาตินี้และชาติต่อไป ที่สำคัญเริ่มมีความคิดที่อยากจะหลุดพ้นจากความทุกข์ ซึ่งก็คือการไม่ต้องกลับมาเกิดใหม่นั้นเอง นี่เป็นเพียงจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้และปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่พระนิพพาน โดยมีท่านอาจารย์หลวงพ่อดีเป็นผู้ชี้แนวทาง

น.พ. นพรัตน์ พานทองวิริยะกุล
แพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคหัวใจและหลอดเลือด

สารบัญ

คำปรารภ	(2)
คำนำผู้แปล	(5)
คำนิยม	(8)
สารบัญ	(10) ปณามพจน์

1

ตอน 1

พระพุทธศาสนา คืออะไร	3
พระพุทธศาสนาแท้จริง "เป็นปัญญา"	9
บุคคลในพระพุทธศาสนา คือใคร	10
ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ	12
ศีล สมาธิ วิปัสสนา ปฏิบัติตามแล้วจะพาไปไหน	14
ทางเดินของสัตว์โลก	18

ตอน 2

กรรมฐานอยู่ที่ไหน? เหตุใด จึงเรียกว่า "กรรมฐาน"	22
ใคร คือผู้แสดงธรรมบอกกรรมฐาน	29
บุคคลผู้ไม่เห็นการเกิดดับ	30
สติปัฏฐาน 4	31

ตอน 3

ความทุกข์มาจากไหน	39
ค้นหาเป็นเหตุเกิดทุกข์	42
เห็นอนิจจัง แต่ไม่เห็นทุกข์	44
ผู้บัญชาหมู่สัตว์	45
เหล็กแหลมที่ปักอกอยู่ ทำอย่างไรให้หายเจ็บ	47
วิธีปฏิบัติสมถภาวนา	49

ตอน 4

ขั้นตอนการปฏิบัติวิปัสสนา	51
หา เห็น ตัด ถึง	53
การปฏิบัติวิปัสสนาต้องใช้หลัก "หา เห็น ตัด ถึง"	54
หลักการปฏิบัติวิปัสสนา	54
การปฏิบัติในกรณีที่ธาตุ 4 สงบนิ่ง	55
การเห็นและการพิจารณาให้เห็นอนัตตา	57
เหตุทุกข์และเหตุสุข	62
พัฒนาการแห่งญาณในการเจริญวิปัสสนาภาวนา	64

ตอน 5

เมล็ดพันธุ์แห่งมรรคผล	67
หากไม่มีเมล็ดพันธุ์แห่งมรรคผล	69
มรรคและผล	71
พระพุทธเจ้าไม่ทรงรบกับผล	73

ธรรมมีเพียงเหตุกับผล	75
วิธีการตัดทำลายเหตุกับผล	77

ตอน 6

เอโก ธัมโม ธรรมมีอย่างเดียว	80
มรรคมืองค์ 8 "ทางสายเอกสู่พระนิพพาน"	83
วิธีประพฤติตามมรรคมืองค์ 8	84
มรรคมืองค์ 8 ในข้ออุปมา	84
ดูและพิจารณาให้เห็นอนัตตา	85

ตอน 7

พระพุทธเจ้าทรงใช้ปัญญานำหน้า	88
ความสามารถของสัมมาทิฐิ	90
สัมมาทิฐิเปรียบดังดวงจันทร์ในหมู่ดาว	92
สัมมาทิฐิเปรียบดังรอยเท้าช้าง	93
สัมมาทิฐิกับวิปัสสนาคือสิ่งเดียวกัน	94
สัมมาสังกัปปะทำงานอย่างไร	95
สัมมาสังกัปปะมีอุปการะมากต่อสัมมาทิฐิ	97
ปัญญาไม่เกิด สัมมาทิฐิไม่มี	98
ปัญญาดุจจันทร์ สมาธิดุจดาว	100

ตอน 8

สิ่งที่สามารถทำลายอัตตาได้	102
----------------------------	-----

พระสององค์หาธรรมพบในตน	103
ปัญญาไม่มี ศีลไม่ใส ใจไม่บริสุทธิ์	105
หากมี "สัมมา" พระอรหันต์ไม่สูญ	107
ใครเป็นผู้หา ใครเป็นผู้ถอน	109
ผู้กำจัดตัณหาเสียได้ เป็นยอดคน	110

ตอน 9

วิธีการปฏิบัติเพื่อความเป็นพระอริยเจ้า	113
ไปนิพพานไปทางไหน?	115
บันไดสู่พระนิพพาน	117
หากประสงค์พระนิพพานให้ค้นหาที่ธาตุ	118
พระนิพพานนี้ ขอปฏิบัติอย่างค่อยเป็นค่อยไปได้ไหม	120
นิพพานอยู่ที่ไหน จะไปทางไหน	123
นิพพานไปทางไหน อยู่ที่ใจเห็น	124
การตัดกิเลส 3 ระดับ	125
เมื่อเห็นสัจจะก็พบพระนิพพาน	126
หากต้องการพระนิพพานให้เดินตามรอยพระกุศลเถระ	127

ตอน 10

พระพุทธเจ้าทรงประกาศชัยชนะ	129
พระอัสสชิเถระแสดงธรรมแก่พระสารีบุตร	131
ธรรมของพระสารีบุตรเถระ	134
ธรรมของพระวชิราเถรี	136

อริยสัจ 4	138
ธรรมที่มีบาท 4 อริยสัจ 4 ประเสริฐที่สุด	141
รู้ถูกต้อง ทำถูกต้อง ได้เป็นสิ่งที่ถูกต้อง	142

ตอน 11

จำนวนพระพุทธรูปเจ้า	147
พบเห็นพระพุทธรูปเจ้าหรือยัง?	149
จำนวนผู้บรรลุพระนิพพาน	151
หากไม่พบโลกก็ไม่สงบเย็น	152

ตอน 12

บุคคลผู้ได้บรรลุมรรคผล 5 ประเภท	156
บุคคลผู้ได้มรรคผล 4 คน	158
บุคคลผู้บรรลุธรรมได้ 3 ประเภท	
บรรลุธรรมไม่ได้ 1 ประเภท	159
บุคคลผู้ไม่บรรลุพระนิพพาน 5 ประเภท	160
อันตรายที่ขวางกั้นทางสู่พระนิพพาน 5 อย่าง	161
วิธีแก้ไขอันตราย 5 อย่าง	162
เครื่องกังวล (ปถิโทษ) ที่เป็นเหตุให้ไม่บรรลุมรรคผล	163
สิ่งขวางกั้นวิปัสสนา	164
อันตรายแห่งวิปัสสนาญาณและมรรคญาณ	165

ตอน 13

ใครเป็นผู้ทำผิด (ทำกรรม)	168
หมู่อัศวลวณถูกจองจำ ใครสามารถหลุดรอดไปได้	170
ธรรมใดประเสริฐที่สุด	172
วิภาคธรรมเป็นธรรมประเสริฐที่สุด	173
สิ่งยอดเยี่ยม 8 ประการ	174
ผู้มีอำนาจเหนือเทวดา มนุษย์ พรหม	176
เราก็คืออย่างเขา	178

ตอน 14

ผู้ไม่รู้ กับ ผู้รู้	180
ลักษณะธรรมสง มรรครับ	181
ลักษณะอาการหลังเกิดสภาวะธรรม	183
ลักษณะหลังเกิดสภาวะธรรมอีกอย่างหนึ่ง	184
พระโสดาบัน 7 องค์	185
ใจที่เกิด แก่ เจ็บ ตาย	187
จิตพระอรหันต์	189
พระอริยเจ้า 2 ประเภท	189
พระอริยเจ้า 108 จำพวก	190
ผลสมบัติ การเสวยผลของผู้เห็นธรรม	192
เป็นความจริงหรือไม่?	193
สัจจะ กับ วิภวัญจะ	194

ตอน 15

ปฏิจฺจสมุปบาท	195
ผลแห่งอวิชาในชาย	197
ผลแห่งอวิชาในหญิง	198
ผลแห่งอวิชาและตัณหา	198
กามตัณหา ภัยนากลัว	199
ทิสฺสุและอวิชา อุปมาดังสุนัขจิ้งจอกหิวตาย	200
ไม่ควรลืมอนัตตา	201
อนัตตลักษณะสูตร พระพุทธองค์ทรงแสดงแก่ปัญจวัคคีย์	202

ตอน 16

จงค้นหาพระนิพพานที่ธาตุ 4	203
ปุถุชนเป็นเช่นนี้	204
คนโง่ 4 คน	204
นี่แหละคน	207
ทำไมคนจึงเป็นเช่นนี้	207
จุดต่างระหว่างอวิชชากับวิชา	208
ไม่พ้นอวิชา ไม่พ้นวิภูสงสาร	209
โทษแห่งกามคุณ 12 ประการ	209
อวิชาและตัณหาเปรียบดังตัวหนอนที่ผูกใยพันตนเอง	211
สิ่งที่น่าเกรงขาม 10 ประการ	212

ตอน 17

พระพุทธเมตตา	214
คุณแห่งพระธรรม	215
คุณแห่งพระสงฆ์	215
คำอนุโมทนาท้ายเล่ม	216

ภาคผนวก

ประวัติหลวงพ่อดี วิจิตรธรรมโม	
ชาติภูมิ	217
การศึกษาและเหตุการณ์สำคัญในชีวิต	217
ความทุกข์เจียนตายในชีวิตเกิดขึ้น 5 ครั้ง	220
ประสบการณ์การปฏิบัติธรรมครั้งสำคัญ	221
พิสูจน์ธรรม	226
เผยแผ่ธรรมและสร้างสำนักปฏิบัติธรรม	228

ข้อมูลสำคัญของหนังสือ

ISBN	
ชื่อหนังสือ	"ทางเดินสู่พระนิพพาน"
จำนวนหน้า	249 หน้า
ผู้เขียน	หลวงพ่อดี วิจิตตธมฺโม
ผู้แปล	พระมหาญาจันต์ ฐมฺมธโร ป.ธ. ๙, สส.ม.
ออกแบบปก	ชบา ดวงแก้ว
จัดรูปเล่ม	
พิมพ์ครั้งที่ 1	มีนาคม พ.ศ. 2550
จำนวนที่พิมพ์	30,000 เล่ม
เว็บไซต์	www.portee.in.th
พิมพ์ที่	โรงพิมพ์สามลดา กรุงเทพฯ

หนังสือเล่มนี้มีใช้หนังสือเล่มที่ดีที่สุด
แต่มีหนังสือเล่มนี้เล่มเดียวก็เพียงพอแล้ว
สำหรับผู้ประสงค์จะเข้าถึงพระนิพพาน

วัตถุประสงค์การพิมพ์

พิมพ์เป็นธรรมทานด้วยแรงศรัทธาพุทธศาสนิกชน ขอสงวนลิขสิทธิ์
ในการพิมพ์จำหน่าย หากท่านใดเห็นว่าหนังสือเล่มนี้มีคุณค่า ประสงค์มีไว้ศึกษา
หรือประสงค์จะสร้างบุญกุศลอันยิ่งใหญ่ด้วยการจุดประกายธรรมให้เพื่อน
โปรดติดต่อตามที่อยู่ท้ายเล่ม

ทางเดินสู่พระนิพพาน

หลวงพ่อดี วิจิตตธมฺโม เขียน
พระมหาयाจินต์ ธมฺมธโร ป.ธ.๙ สส.ม. แปล